

ლამენტისათვის ინგლისის მხედრობაზე
ინდოეთში და საშუალო-აზიაში: ინგ-
ლისელი ჯარები საკუთრივ ინდოეთ-
ში სულ 61,597 მეომრისაგან შეს-
დგებია; ამ რიცხვიდამ: 9 ცხენოსანი
პოლკია, 93 არტილერიის ბატარეა, 90
ქვევითი ბატალიონი და 10 სა-
პიორების ბატალიონი, ინდოელების
არმია - კი 120,882 კაცამდეა და
აქედამ 37 ცხენოსანი პოლკია, 9
არტილერიის ბატარეა, 125 ქვევი-
თი ბატალიონი და 3 საპიორების
ბატალიონი. მეროპიული არმია და-
ბანაკებულია შუაგულს ინდოეთში,
და ავღანის საზღვრების მოშორებით
ზღვის კიდევბზედ. ზასულს თებერ-
ვალში ლორდმა დევერინმა შეკრიბა
ორი არმიის კორპუსი (თვითეული
მათვანი შესდეგება 25,000 კაცისა-
გან) და მაშეელი ჯარი 10,000
მეომრი. ზენერალი სტიუარტი, პირვე-
ლის ამ კორპუსთაგანის სარდალი,
ამ ფარად იმყოფება თავის ჯარით
ბოლანდში, ჰერათზედ 300 მილის
მოშორებით; მეორე კორპუსის სარ-
დალი, გენერალი რობერტის-კი დაბა-
ნაკებულია ინდოეთის ტრიტონიკი-
ზე, რაჭულ-პინდში, მაბულიდამ 200
მილის მანძილზედ. მუდმივი მისვლა-
მოსკოვა რობერტისისა და სტიუარტის
არმიებ შუა მეტად საძნელოა; მაშ-
ელი ჯარის, 10,000 კაცის, სარ-
დლად მანაუტის ჰერცოგია, რო-
მელიც ამ ფარად იმყოფება შოლტა-
ში, მდ. ინდის ერთს უმთავრეს ტოტ-
თაგანზედ, ავღანის საზღვრიდამ (სამ-
ხრეთით) 40 მილის მოშორებით.
ავღანელების არმიას შემდეგი ადგი-
ლები უწირავსთ: მაბულისა და უა-
დაარის შუა, შანზიში, და ჰელათი-
ჰუზლიარში სდგას 12,000 ქვევით
ჯარი, 30,000 ცხენოსანი და 64
ზარბაზანი; ჰერათისა და ბალა-მურ-
ლაბის შუა—დაბანაკებულია 70,000
ქვევითი ჯარი და 2,000 ცხენოსანი
38 ზარბაზნით, და ბალა-მურლაბისა
და ბალის შუა, თურქისტანის საზ-
ღვრებზედ სდგას 11,000 ქვევი-
თი ჯარი და 3,000 ცხენოსანი 28
ზარბაზნით.

ბატონი რედაქტორი

„მწყემსის“ მე 6 №-ში წავიკითხე
მოწინავე წერილი სათაურით: „საე-
რო წოდების ფურნალ-გაზეთის მსჯა-
ლობა და აზრი სამღვდელოებაზე და
მათ საქმეზედ“. თუმცა ამ თავის
ქმნილებას „მწყემსი“ აფუნქნებს „დრო-
ების“ ორი წერილიდგან ამოღებულ
ციტატებზედ, მაგრამ რადგანაც პირ-
ველი ციტატი მხოლოდ წერილის გა-
საღიღებლად არის ჩართული და ყო-
ველი უკვანობა, უსაფუძლობა აზ-
რებისა, მიღებ-მოდება და სხვა კილი
ეწოდება „დროებას“ „მწყემსის“ მი
ერ ჩემი წერილის გამო, რომელიც
იყო დაბეჭდილი „დროების“ 43 №, —
ამისასთვის გთხოვთ ნება მომცეთ
ოქენის გაზეთის საშუალებით მოვახ-
ზდ. ხვევაც ას თაღვებით — უადა და
კემორიჩილნეთ: რათა ნათელმან „მწყემ-
სისამან“ განვგანათლოს ჩვენ. მხო-
ლოდ ამისთან დაგვალდებულება გვა-
გონებს პრილოების იგავ-არაკეს — „ბატე-
ბი“, რომელთაც თავი მოჰქონდათ
მით, რომ მათ წინაპართ რომის ქა-
ლაქი უბედურობისაგან დაიხსნეს..
მაგრამ უკატავად, აქ საქმე ლოგი-
კაზედ არის დამოკიდებული, ლოგი-
კა თუ კი ასე ამბობს!..

სენო „მწყემს“ მთელ თავის წერილ-
ზედ პასუხი.

შემდეგ რომელიაც დროებაზედ
და ხანგბზედ ლაპარაკისა წერილის შე-
სავალში პატივ-ცემელი მაგა რედაქ-
ტორი „მწევმისისა“ იძლევა ამისთანა
კითხვებს: „რომელ წოდებას მიუძღვის
იმდენი ღვაწლი საზოგადოდ ხალხის
ცხოვრების ისტორიაში, რამდენიც
სასულიერო წოდებას? ვინ იყო ხალ-
ხის აღმზრდელი, კეთილ-ზნეობის და
სარწმუნოების სწავლის გამაფრცელე-
ბელი ხალხში, თუ არა მრისტეს
სწავლის მოძღვარნი? ვინ ამნეცებდა
ხალხს სხვა-და-სხვა ბარბაროსთა მტკრ-
თა წინააღმდეგ საბრძოლველად, თუ
არა მრისტეს სწავლის მოძღვარნი?
ვისაც ეს წარსული დრო ახსოებს, ვი-
საც კარგად გაუგია და გამოიუკვლე-
ვია ამ წოდების მოქმედება ძველ
დროში და ეხლაც, ის, რასაკირვე-
ლია, სულ სხვა აზრით შექედავთ მათ
და ყოველთვის კრძალვით მოიგონება
ამ წოდებას“.

რასაც ბრძანებს მამა ჩედაქტორი,
ყოველიც კეშმარიტებაა და ყოველი
ვე ესე შეგნებული გვქონდა და
გვაქს კიდეც, „მწევმის“ ჩედაქტორ
მაც რომ არ დაგვრიგოს; კრძალვი
თა და მოწიწებით ვიხსენიებთ სამ
ღვდელოებას, მხოლოდ აწინდელს კ
არა, რაზედაც ვალდებულად გეხდი
მამა ჩედაქტორი, აზამედ უწინდელ
სამღვდელოებას, რომელსაც მართლა
რომ დიდი ღვაწლი მიუძღვის ხალხი
წინაშე.

Ո՛մ շնչոնքը և սամլցողութեան
հռմելութեաւ մամա „միջպմուն“ հյուզակ
գործո մացցուտեհռման, զադարյետ աֆոն
գոյլ սամլցողութեան և ա ցեղացու
հռմ հաւ շնչոն պատուն սամլցու
լուու բառայի, ու գոյլս արար արու
և յս ցանեացը, անյ ցիցցան ցա
լաեցը սամլցողութեան մոյր ովացը
մմուստան վյրունցը, հռմելոնիւ ոնցը
ցեցիան „Ծհոյեանու“ անյ սեյս ծյուզու
ու որհանցքնո, և հռմելու թյուս
եցաւ մամա հյուզակգործո „միջպմունսա
ծհունցքնու: ալմոցքնիմիջոնց օսաւու

სულ 1884 წ. კითხა და კაგლადა
დაასრულდა; მოუსავლობაში და ცეკ-
ლით მიცემულმა ზარალმა დასრა-
ხალხი მატერიალურად და იმდენი
შეძლება აღარა აქვთ, რომ კანკელი-
დადგან ეკლესიაში; სხენებულ მღვდელს
პირობა მიუკია მრევლისათვის, რომ
კანკელს იგი დასრგამდა თავისი ხარ-
ჯით, და ამის გამო მრევლმა მისც-
ნება მღვდელს დაესაფლავებინა თვი-
სი დედა ეკლესიაში. მხლა მღვდელ-
უარს აცხადებს თავის დაპირებაზედ
და მრევლიც ემუქრება მას მით, რო-
დედის ძელებს მაღლა ამოუყრის, თუ
არ შეასრულებს პირობას. თუ კიდე-
ურწმუნოებას გამოაცხადებს მამა ჩე-
დაჭორი, ესთხოვთ მოსთხოვოს შე-
მოწმება სხენებული მღვდლის შე-
ლებაზედ და ცხოვრებაზედ პატივცი-
მულს დ. პ. ვერცელაძეს. რაც შე-
ხება კოდის პურის მოქრებას გადამწერ-
ს რებიდვან და ჩაფრის სიტყვებს, მო-
ციყვან მაზედ მოწმებად პოლიციი
ბოქაულს დ. რობიტოვს და ვეჯ-
ნის მცხოვრებელთ: ზიქო თარულოვს
საბა მცელიკო შვილს და ლევან ზა-

მწყებსის რედაქტორი გვაძლევს ამ
აირ კითხებას: უთუ სახლყარი გადაეწყ-
ათ, რომელ სახლში შევიდოდა ჩა-
უარი? მს დასკვნაც, რასაკვირველია,
შემდეგი ლოგიკური მოსაზრებიდან
გიმოჟყვას მამა რედაქტორს: ეისაც
სახლყარი გადაეწყვება, იმას აღარ ექ-
ინება სახლყარი: შეჯინელებს (გადამწვრები)
სახლყარი გადაეწყვათ; მაშასა-
დამე იმათ სახლი აღარ ექნებათ; ანუ
როგორც ეს არის ლოგიკური მო-
საზრება: ეისაც არაფერი დაუკარგას,
იმას ყოველიფერი ექნება: მწყებსის
რედაქტორს ჩემი არ დაუკარგას,
მაშასადამე რები აქვს.

მს უკანასკნელი ლოგიკური დასკვ-
ნა უფრო ახლო არის სინაზღვილეს-
თან: ჩადგანაც ჩელიას აქებ „მწყემ-
სი“ და „Пастырь“-ი; მაგრამ პირვე-
ლი მოსაზრება კი ცოტა მოშორე-
ბულია სინამდვილეზედ. ზოგთ გა-
დამწვართავან სხვათა შემწეობით ქო-
ნები გაიკოთხს, ზოგთ შეაფარეს თავი
სხვათა ცარიელ ქონებში — ასე რომ
ლია ცას ქვეშ არ იმყოფებიან.

მამა ჩელაქტორი გვიცხაეს მაზედ, რომ თუნდაც მართალი იყოს დროვ-ბაში მოყვანილი ფაქტები, არ შეიძლობა ორი მღვდლისაგან მთელს სამღვ-დელოებაზედ დასკვნა გამოიყენოს; თვით კი პრინციპს, რომ, რადგანაც ორს რუსულ გაზეთში სიცრუე იყო მღვდლებზედ დაბეჭდილი, უკელა-გაზეთები, და მათში „დროებაც“, სიცრუესა ლაპარაკობენთ. მაგრამ მისი დასკვნა ლოგიკურია, ფაქტიკუ-რად კი ამას მოვახსენებთ: რასა ხე-დავ წველსა თვალსა შინა ძმისა შე-ნისასა, და დვირესა თვალსა შინა შენსა არა განიცდი. (მათ.—7, 3)

მაა რედაქტორს გამოუნგარიშე
ბია თხუთმეტ თუმანიძის გლეხის ხარ-
ჯი გარდაცვალებულზედ წლის გან-
მაელობაში და განციფრებით გაიძა-
ხის: „თხუთმეტი თუმანი არ აღარიბებს
კაცა და სამი მანათი კი აღარიბებ-
სო! რა საცუხლეო მსჯელობაა!..“

ლოგიკურის მხრით გართლა როგორვე უვანი მსჯელობაა, ფაქტიკურად კი სულ სხვა და ლოგიკა და ფაქტი ხომ ერთმანეთის მტრები არია! ფაქტიკურად რომ შექცეოთ საქმეს, ასე გამოვა: ხორავეულობა დასასაფლავებლად გლეხს ხშირად შინ მოეპოვება შემთხვევის დროს, უული კი არა — „დროებაშიაც“ ასე იყო ნათქეამი. ზარდა ამისა სხვა ხარჯის გადადება და შემცირება სიკედილის დროს დამოკიდებულია გარდაცვალებულის პატონის სურვილზედ, მღვდლის გასტუმრება კი არა, რომლის შემსუბურება გარდაცვალებულის პატონისათვის შეიძლება საზოგადოების დახმარებით.

